

SVENLJUNGA
KOMMUN

När lågenergilampor och lysrör går sönder

Lågenergilampor och lysrör innehåller bland annat det hälso- och miljöfarliga ämnet kvicksilver. Här finns råd om hur du ska göra om en lampa går sönder.

Ta hand om den trasiga lampan på rätt sätt

Uttjänta eller trasiga lågenergilampor och lysrör lämnar du som privatperson gratis till miljöbilen eller Moga Returen.

När en kall lampa går sönder

Samla upp lampresterna med till exempel en bit styvt papper eller kartong och lägg dem i en glasburk med lock. Torka därefter golvet med en fuktig trasa. Lägg även trasan i glasburken, stäng burken och märk den, till exempel med texten "kan innehålla kvicksilver från en lågenergilampa". Lämna burken som farligt avfall.

Obs! Använd inte dammsugare. Det finns en risk för att dammsugaren ytterligare finfördelar och förångar kvicksilverdropparna och sprider dem i luften.

När en varm lampa går sönder

Vädra och lämna rummet. Den europeiska lampbranschorganisationen (ELC) rekommenderar att man lämnar rummet i 20-30 minuter.

Samla senare upp lampresterna till exempel med en bit styvt papper eller kartong och torka golvet och andra ytor i närheten av den trasiga lampan med en fuktig trasa. Lägg lampresterna tillsammans med trasan i en glasburk med lock. Stäng burken och märk den, till exempel med texten "kan innehålla kvicksilver från en lågenergilampa". Lämna burken som farligt avfall.

Obs! Använd inte dammsugare. Det finns en risk för att dammsugaren ytterligare finfördelar och förångar kvicksilverdropparna och sprider dem i luften.

Kvicksilvret i lågenergilampor och lysrör

Lågenergilampor och lysrör innehåller kvicksilver. I en kall, ny lampa, finns kvicksilver i form av antingen små kvicksilverdroppar, fast amalgam alternativt kvicksilver- eller järnkulor. En lågenergilampa får innehålla 5 mg kvicksilver, medan ett rakt lysrör får innehålla upp till 10 mg.

När du tänder en lampa stiger temperaturen och kvicksilvret förångas, för att till slut fylla lampan med ånga. När lampan efter användning kallnar övergår ångan åter till små droppar, möjligen också i viss mån till amalgam.

Om en kall lampa går sönder sprids kvicksilver, som finns i form av små droppar, i rummet. Kvicksilverdropparna kommer att snabbt falla till golvet. Om en varm lampa däremot går sönder sprids gasformigt, metalliskt kvicksilver i luften.

Hälsoeffekter

Kvicksilver i form av vätska som kommer i kontakt med hud, eller kvicksilver oavsett form som tas upp från hud via saliv innebär begränsad exponering. Exponering via inandning är något större.

Inga hälsoeffekter förväntas uppstå vid enstaka exponering av kvicksilver. Eftersom kvicksilver i gasform lättare tas upp och samlas i kroppen bör sådan exponering särskilt undvikas.

Effekter som kan uppstå vid långvarig exponering för låga koncentrationer drabbar framförallt nervsystemet och hjärnan.

Avfallsenheten

Telefon Moga Returen 0325-180 81

E-post kundtjanst@svenljunga.se

